

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

جواهر البلاغه

علم معانی

جلسه ۶

استاد رفعتی

تعریف علم معانی

در اصطلاح: اصول و قواعدی است که بوسیله آن، احوال کلام عربی شناخته می‌شود و مطابقت کلام با مقتضای حال، حاصل می‌شود.

موضوع علم معانی

موضوع علم معانی، لفظ عربی است، از حیث إفاده معنای دومی که این معنای دوم، غرض اصلی متکلم است.

فائده علم معانی

- فائده اول: شناخت إعجاز قرآن کریم.
- فائده دوم: فهم معانی دقیق قرآن کریم.
- فائده سوم: فهم معانی دقیق روایات معصومین (ع).
- فائده چهارم: تسلط بر اسرار بلاغت و فصاحت در نثر و شعر عرب.
- فائده پنجم: شناخت کلام ارزشمند و فصیح، از کلام بی‌ارزش و غیر فصیح.

مسند و مسند الیه

هر جمله دو رکن اساسی دارد:

- ۱- مسند، محکوم به یا مخبراً به.
- ۲- مسند الیه، محکوم علیه یا مخبراً عنه.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

مواضع مسند

۱- خبر مبتدا.

۲- فعل تام.

۳- اسم فعل.

۴- مبتدای وصفی که مستغنی از خبر است.

۵- اخبار نواسخ.

۶- مفعول دوم ظنّ و اخواتش.

۷- مفعول سوم آری و اخواتش.

۸- مصدری که نائب از فعل امر است.

مواضع مسند الیه

۱- فاعل فعل تام و شبه آن.

۲- اسماء نواسخ.

۳- مبتدایی که خبر دارد.

۴- مفعول اول باب ظنّ و اخواتش.

۵- مفعول دوم آری و اخواتش..

۶- نائب فاعل.